

Edyta Mianowska*

UNIwersytet Zielonogórski na rynku edukacyjnym. Analiza wyników rekrutacji na Wydział Pedagogiczny w latach 2002/03-2010/11

Wprowadzenie

W ciągu ostatniego dwudziestolecia szkolnictwo wyższe w Polsce podlegało różnym przemianom. Przejawiają się one poprzez umasowienie kształcenia na poziomie wyższym, spektakularny wzrost liczby uczelni, powszechne wdrożenie reguł procesu bolońskiego czy rozwijanie projektów wspierających kształcenie dla społeczeństwa wiedzy (np. konkurs na kierunki zamawiane). Tym pozytywnie postrzeganym zmianom towarzyszą jednak zjawiska będące przedmiotem krytyki. Podnoszony jest przede wszystkim problem obniżania się jakości kształcenia, którego źródeł upatruje się z jednej strony w niższym poziomie intelektualnym samych studentów, jak i w niewydolności systemu, obniżaniu się jakości kształcenia już na niższych poziomach edukacji. Wieloetatowość pracowników naukowych, prowadzenie zajęć przez osoby spoza uczelni, zbyt liczne grupy dydaktyczne to tylko niektóre problemy, które pojawiły się na uczelniach wraz z rzeszami studentów. Negatywnie oceniana jest idea tworzenia szkół wyższych w małych miejscowościach, do których kadra akademicka w większości przyjeżdża wyłącznie na zajęcia dydaktyczne, a studenci nie mają szans na uczestnictwo w naukowym, kulturalnym i społecznym życiu ośrodka akademickiego, bo takie nie istnieje.

Jednocześnie na trudności organizacyjne nakładają się efekty przemian społecznych i kulturowych, zachodzących w postmodernistycznych społeczeństwach sieciowych. W odniesieniu do społeczeństwa angielskiego opisał je Frank Furedi (2008), ale można je zidentyfikować również na gruncie polskim. Te, o których mówił w kontekście negatywnego wpływu na jakość

***Edyta Mianowska** – doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, absolwentka matematyki i informatyki. Pracuje na Uniwersytecie Zielonogórskim w Zakładzie Metodologii Badań Społecznych na stanowisku adiunkta. Jest autorką monografii: *Strategie społecznego uczestnictwa młodzieży* (2008) oraz kilkunastu artykułów. Jest członkiem zespołu badawczego, prowadzącego badania procesu socjalizacji młodzieży, edukacji i jakości kształcenia.

kształcenia i przyczyniania się do obniżania poziomu intelektualnego społeczeństwa to procesy społecznej inkluzji, wyrównywania szans, by umożliwić jak największej grupie ludzi w równym stopniu partycypację w kulturze czy edukacji, nawet za cenę obniżania standardów, traktowania wiedzy (również w środowiskach akademickich) jako wartości instrumentalnej, której zdobywanie coraz rzadziej ma walor autoteliczny.

Uzyskane w takich warunkach wykształcenie zdaje się tracić swój prestiżowy wymiar. Legitymowanie się dyplomem wyższej uczelni nie jest już dziś gwarantem ani lepszej pracy, ani wyznacznikiem wyższej pozycji społecznej. W obecnym systemie szkolnictwa, szkoły ponadgimnazjalne, w których edukacja kończy się egzaminem maturalnym stanowią prawie 80% wszystkich szkół średnich¹, studia wyższe stają się kolejnym „naturalnym” etapem kształcenia dla większości maturzystów. Łatwość podjęcia studiów, obniżone standardy kształcenia, oczekiwanie przez pracodawców wyższego wykształcenia przy ubieganiu się o stanowiska pracy wymagające nawet niewielkich kwalifikacji powoduje, że studia rozpoczynają również osoby o niższym potencjalnie intelektualnym, dla których są one przede wszystkim przedłużeniem młodości, odraczaniem wejścia w dorosłość i na rynek pracy. W takiej sytuacji część młodych ludzi decyduje się na studiowanie dwóch lub więcej kierunków, próbując w ten sposób wyróżnić się w coraz liczniejszej grupie absolwentów wyższych uczelni².

W ciągu ostatnich lat rosła na uczelniach liczba oferowanych miejsc do studiowania, jednocześnie liczba potencjalnych studentów – absolwentów szkół średnich, którzy pomyślnie zdali maturę utrzymywała się w ostatnich pięciu latach na zbliżonym poziomie. Corocznie zdawało egzamin dojrzałości około 330 tys. abiturientów (*Informacja* 2011). Odnotowywane obecnie tendencje w szkolnictwie wyższym wskazują na spadek liczby studentów. Jako przyczynę tego stanu podaje się przede wszystkim niż demograficzny, chociaż wskaźniki skolaryzacji stale rosną. Dla maturzystów studia wyższe wciąż są atrakcyjną alternatywą. Pomimo tego, że w ostatnich latach maleje popularność kierunków humanistycznych i społecznych, w czołówce najchętniej wybieranych kierunków niezmiennie znajduje się pedagogika, kierunki ekonomiczne i administracyjne (*Notka...* 2011).

¹W roku szkolnym 2009/2010 struktura szkół ponadgimnazjalnych przedstawiała się następująco: 44% licea ogólnokształcące, 6% licea profilowane, 29% technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne, 21% zasadnicze szkoły zawodowe i przysposabiające do pracy (*Oświata...* 2011).

²Występując na konferencji „Między tradycją a wyzwaniem przyszłości. 40 lat zielonogórskiej pedagogiki” (Zielona Góra, 22-23.09.2011) zjawisko to Edward Hajduk nazwał „strategią przetrwania przez nadmiar”, zwracając jednak uwagę, że argumenty zarówno przemawiające za wspieraniem i ograniczaniem tej strategii przez państwo są niejasne.

Sytuacja, w której uczelnie muszą zabiegać o studentów wymusza na instytucjach kształcenia zarówno działania promocyjne, jak i konieczność stałej diagnozy rynku edukacyjnego. W tym kontekście znaczenia nabiera nie tylko wiedza o preferencjach przyszłych kandydatów odnośnie wyboru uczelni i kierunków, ale także wiedza o samych kandydatach. Skierowanie oferty do grupy maturzystów potencjalnie najbardziej zainteresowanej wyborem danej uczelni może pozytywnie ich motywować w tym kierunku.

Cel i problemy, strategię analizy danych

W niniejszym artykule przedstawione zostały analizy, w których wykorzystano dane o kandydatach na studia na wydziale pedagogicznym³ Uniwersytetu Zielonogórskiego⁴. Dane te, zbierane w trakcie rekrutacji stanowią tylko skromny wycinek informacji, które mogą być przydatne w kreśleniu sylwetki przyszłych pedagogów. Warto je jednak poddać opisowi i prześledzić zmiany, by wiedza o kandydatach zyskała wymiar poznawczy i wyszła poza obiegowe opinie.

Celem badań, których wyniki prezentowane są w niniejszym artykule był opis dynamiki liczby kandydatów na studia na wydziale pedagogicznym i dokonanie charakterystyki zmian zachodzących w strukturze wybranych cech kandydatów. Założeniem poznawczym było zatem rozpoznanie ewentualnych trendów pojawiających się w nakreślonych obszarach i stworzenie rysu sylwetki kandydata.

W ramach realizacji pierwszego celu postawione zostały następujące pytania: Jak zmieniała się liczba kandydatów w poszczególnych latach na wydział pedagogiczny? Jak na przestrzeni analizowanego okresu kształtował się odsetek przyjęć na studia? Jaka jest dynamika zainteresowania poszczególnymi kierunkami i specjalnościami prowadzonymi na wydziale?

³W niniejszym tekście sformułowanie „wydział pedagogiczny” odnosić się będzie do Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego. Wydział powstał jako jeden z trzech wydziałów utworzonej w 1971 roku Wyższej Szkoły Nauczycielskiej, w 1973 roku przekształconej w Wyższą Szkołę Pedagogiczną. W roku 1995 zmieniono nazwę wydziału na Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych. Od roku 2008 pełna nazwa wydziału brzmi: Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu.

⁴Uniwersytet Zielonogórski (UZ) powstał w 2001 roku z połączenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Politechniki Zielonogórskiej. Od czasu powstania jest największą uczelnią tego typu w województwie lubuskim. W roku 2009/10 na uniwersytecie na 42 kierunkach studiowało ponad 16 tysięcy studentów. Największym wydziałem uniwersytetu jest wydział pedagogiczny, na którym studiuje co piąty student. Powołany w strukturach nowej uczelni wydział został utworzony na bazie naukowej i dydaktycznej Wydziału Nauk Społecznych i Pedagogicznych Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Z powodu niewielu informacji⁵ występujących w bazie tworzonej na potrzeby rekrutacji, które można uznać za wskaźniki cech społeczno-demograficznych, drugi cel, zakładający opis cech społeczno-demograficznych kandydatów udało się zrealizować w bardzo skromnym wymiarze. Wynikające z tego celu pytania dotyczyły jedynie liczby punktów uzyskiwanych przez kandydatów w postępowaniu rekrutacyjnym oraz ich miejsca zamieszkania.

W badaniach zastosowano technikę analizy dokumentów. Baza kandydatów, która stanowiła podstawowe źródło danych wykorzystywanych w tym artykule powstała w efekcie prac Sekcji Rekrutacji Uniwersytetu Zielonogórskiego. Wspierany nowoczesnymi technologiami proces rekrutacji pozwala na gromadzenie danych w postaci elektronicznej, a to z kolei daje szansę na wygodny dostęp do informacji o kilkudziesięciu tysiącach kandydatów. Z udostępnionej bazy do opracowania wybrane zostały dane dotyczące 27 853 kandydatów na wydział pedagogiczny począwszy od rekrutacji w roku 2002/03, czyli pierwszej archiwizowanej w ten sposób na wydziale. Ostatnie dane pochodzą z naboru w roku 2010/11.

Ponieważ dane do bazy wprowadzane były tekstowo, pierwszym etapem prac było ujednoczenie wpisów i zakodowanie danych. W przypadku niektórych zmiennych, mogących przyjmować wiele różnych wartości, dokonano ich kategoryzacji. Była ona niezbędna np. w przypadku miejsca zameldowania kandydata czy wybieranych specjalności, których nazewnictwo wielokrotnie się zmieniało. Tak przygotowane dane zostały wczytane do programu statystycznego. Obliczenia wykonano w programie IBM SPSS Statistic.

Dysponując tak dużym zbiorem danych można podjąć zarówno analizy globalne, rozpatrując wyniki brzegowe, jak i wybrać do analiz kandydatów spełniających określone warunki. Wyniki można przedstawić w rozmaitych konfiguracjach, uwzględniając szereg informacji o kandydatach. W obu tych przypadkach ostrożnie należy formułować wnioski. Zbyt duże uszczegółowienie danych może spowodować, że straci się perspektywę oglądu danych, mówiąc metaforycznie: widząc drzewa, nie dostrzeże się lasu. Z kolei przywoływanie wyłącznie danych zagregowanych, z pominięciem pewnej ich etiologii, może powodować zniekształcenie obrazu, prowadzić do tworzenia

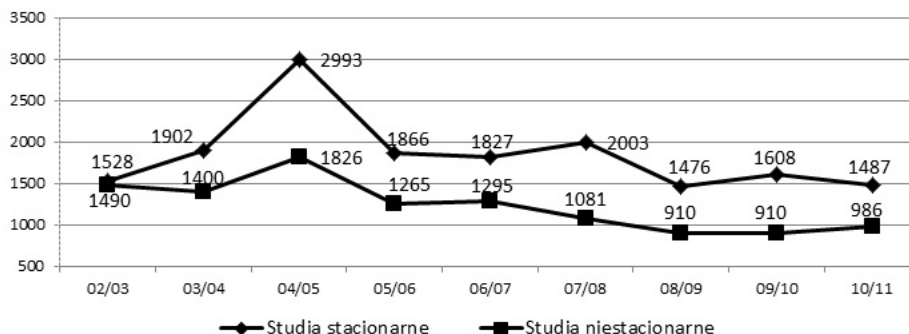
⁵ Analiza dostępnych danych, takich jak rok urodzenia, rok złożenia egzaminu dojrzałości, typ ukończonej szkoły średniej nie wnosily żadnych znaczących informacji z punktu widzenia charakterystyki kandydatów. Były albo oczywiste (średni wiek kandydatów podlega minimalnym wahaniom od przeciętnego poziomu i wynosi dla studentów studiów stacjonarnych 19,7 lat, 25,9 studentów niestacjonarnych), albo niejednoznaczne, przez co trudne do sklasyfikowania.

artefaktów i błędnych interpretacji.

Z tego względu w poniższych analizach oglądu danych dokonano na różne sposoby, przyglądając się im zarówno w perspektywie poszczególnych roczników, jak też poziomów studiów. Za każdym razem, kiedy pojawiały się znaczące różnice wynikające z pewnych specyficznych uwarunkowań, zostały one szczegółowo zaprezentowane. W innych przypadkach bardziej nośne informacyjnie okazywało się ujęcie globalne. W rezultacie Czytelnik może mieć wrażenie pewnego braku konsekwencji w prezentacji wyników. Nie wynika on jednak z powierzchowności analiz, a jedynie z chęci zaprezentowania najbardziej interesujących wyników.

Dynamika liczby kandydatów

Odnotowywany od ponad dwudziestu lat wzrostowy trend wartości współczynnika skolaryzacji (w pierwszym dziesięcioleciu XXI wzrósł o kolejne 13% [*Notka. . . 2011*]) wskazuje, że coraz większy odsetek młodzieży w wieku 19-24 lat studiuje. Wysokie wartości tego współczynnika nie oznaczają jednak automatycznie wzrostu liczby studentów. W sytuacji niżu demograficznego i coraz bogatszej oferty edukacyjnej kierowanej do absolwentów szkół średnich – liczba wyższych uczelni w ciągu ostatnich 10 lat wzrosła o połowę (w roku 2000 było ich 310, w tym 195 niepublicznych, w roku 2009 – 458, w tym 326 niepublicznych [*Dane statystyczne. . . 2011*] – okazuje się, że uczelnie wyższe coraz częściej rejestrują spadek liczby kandydatów na studia. Również o indeks na Uniwersytecie Zielonogórskim ubiega się w ostatnich latach coraz mniej liczna grupa absolwentów szkół średnich i studiów pierwszego stopnia. Liczba kandydatów na zielonogórską uczelnię spada systematycznie od kilku lat. W roku akademickim 2004/05 studia zamierzało podjąć ponad 15,5 tysiąca osób, a w 6 lat później liczba chętnych spadła do około 9 tysięcy. Podobną tendencję można odnotować również w przypadku liczby kandydatów na studia prowadzone na wydziale pedagogicznym. Od połowy dekady maleje liczba aplikujących na ten wydział, choć w ostatnich latach spadek ten nie jest już tak spektakularny, a w trzech ostatnich naborach liczba kandydatów pozostawała na podobnym poziomie.

Wykres 1. Liczba kandydatów na wydział pedagogiczny.

Wśród dziesięciu wydziałów, które corocznie przygotowują ofertę studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na różnych poziomach kształcenia, wydział pedagogiczny w ostatnich latach proponował studia na czterech kierunkach: pedagogice, socjologii, pielęgniarstwie i wychowaniu fizycznym. Kandydaci na pedagogikę mieli do wyboru jedną z sześciu specjalności: animację kultury, pracę socjalną, edukację medialną i informatyczną, edukację wczesnoszkolną i przedszkolną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą i profilaktykę oraz resocjalizację z poradnictwem specjalistycznym. Ta zróżnicowana i bogata oferta powoduje, że kandydaci na ten wydział stanowią około 27% wszystkich ubiegających się o indeks na Uniwersytecie Zielonogórskim, a odsetek ten pozostaje prawie na niezmiennym poziomie przez ostatnie dziewięć lat rekrutacji. Wysoki udział kandydatów na studia na wydziale pedagogicznym, przede wszystkim na pedagogikę, nie jest zaskakujący biorąc pod uwagę, że właśnie pedagogika od wielu lat znajduje się na szczycie najchętniej studiowanych kierunków w Polsce.

W analizowanym okresie na studia na wydziale pedagogicznym zgłosiło się 27 853 kandydatów. Przyszli studenci częściej chcieli podjąć studia stacjonarne. Odsetek kandydatów na studia stacjonarne oscylował na poziomie 60%. Prawie trzy czwarte (77,4%) kandydatów to kobiety.

Trzech na czterech kandydatów ubiegało się o studia na jednym kierunku (75,3%), co piąty kandydat rozważał podjęcie studiów na jednym z dwóch kierunków (19,3%). Więcej niż dwa podania złożyło 5,4% kandydatów. W ciągu dziesięciolecia odsetki te ulegały niewielkim zmianom.

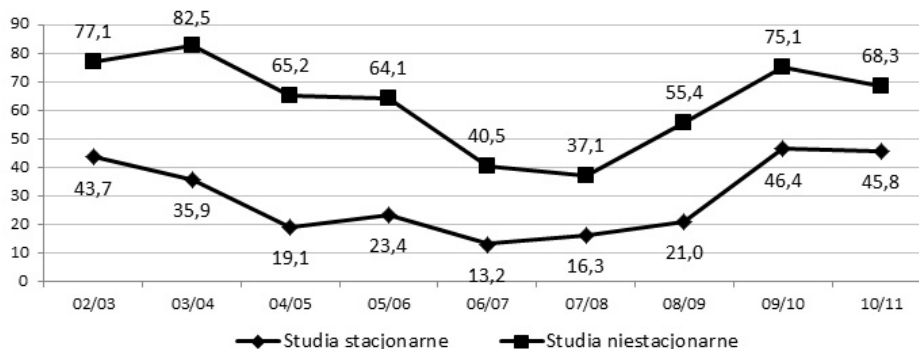
Kandydaci podejmujący studia

Zmniejszająca się liczba kandydatów oznacza, że zapełnienie przygotowanych miejsc na pierwszych latach studiów wymaga przyjęcia również tych

kandydatów, którzy w postępowaniu rekrutacyjnym uzyskują minimalną liczbę punktów. Taka sytuacja nie dotyczy wszystkich kierunków i specjalności, jednak można odnotować sytuacje, kiedy liczba chętnych nie pozwalała na prowadzenie kształcenia na pierwszym roku studiów. Pomimo deficytu kandydatów na pewne specjalności, inne wciąż cieszą się dużym zainteresowaniem i część kandydatów, choć uzyskuje stosunkowo dobry wynik w postępowaniu rekrutacyjnym, nie zostaje przyjęta na wybraną specjalność. W takim przypadku kandydaci raczej nie rezygnują ze studiów w ogóle, ale wykorzystując możliwość składania dokumentów na różne uczelnie czy kierunki, decydują się na podjęcie (z ich punktu widzenia) mniej atrakcyjnych studiów. Wśród 14 247 kandydatów, dla których postępowanie rekrutacyjne na wydział pedagogiczny zakończyło się pozytywną decyzją, prawie co piąty (19,5%) przyjęty nie podjął studiów. Oznacza to, że dla pewnej liczby kandydatów Uniwersytet Zielonogórski był uczelnią „drugiego wyboru” lub podjęli oni studia na innym kierunku, na który również aplikowali i zostali przyjęci.

Pomimo obniżenia się liczby chętnych na studia, studentami nie zostaje coraz mniejsza grupa kandydatów. Odsetek kandydatów na studia na wydziale pedagogicznym podejmujących studia rośnie od połowy ubiegłego dziesięciolecia. Na studia magisterskie i studia pierwszego stopnia w systemie stacjonarnym przyjmowanych było około 30% kandydatów. Na studia drugiego stopnia w omawianym okresie przyjętych zostało czterech na pięciu kandydatów (80%). Studia niestacjonarne (na wszystkich poziomach studiów) rozpozczęło niecałe 65% kandydatów ubiegających się o indeks.

Analiza dynamiki omawianego zjawiska w ciągu ostatnich dziewięciu lat dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pokazuje dużą zmienność współczynnika przyjęć (definiowanego jako procent kandydatów podejmujących studia). Widoczne obniżenie odsetka kandydatów przyjmowanych na studia w połowie analizowanego okresu wynika przede wszystkim z faktu obowiązujących wtedy niskich limitów przyjęć na pierwszy rok studiów. Kierunek zmian na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest podobny, a ostatnie lata charakteryzuje tendencja wzrostowa, od której (lecz tylko nieznacznie) odbiegają wyniki ostatniej ujętej w analizach rekrutacji.

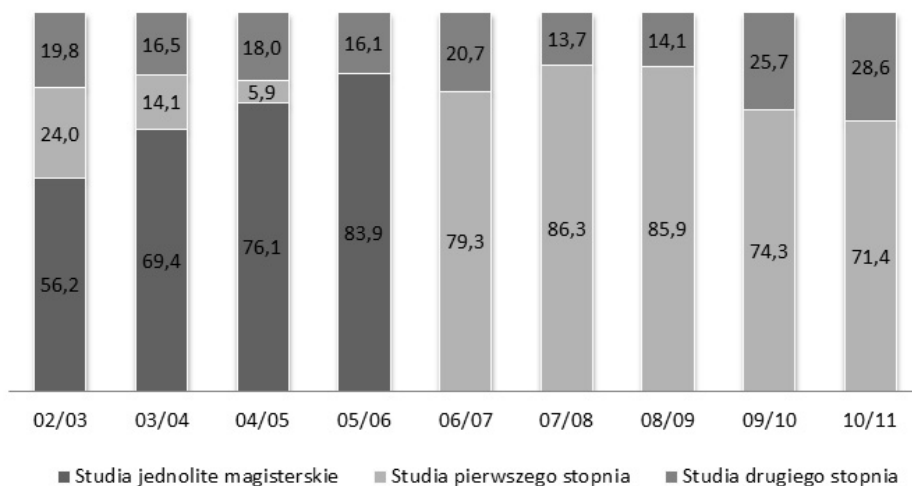

Wykres 2. Odsetek kandydatów podejmujących studia (dane w %).

Rekrutacja na poziomy studiów

W okresie ostatniego dziesięciolecia wydział pedagogiczny oferował kształcenie w systemie 5-letnich studiów magisterskich, licencjackich i dwuletnich magisterskich.

Ostatni nabór na jednolite 5-letnie studia magisterskie był w roku akademickim 2005/06. W latach następnym, zgodnie z wymogami procesu bolońskiego, nabór kandydatów odbywał się wyłącznie na studia dwustopniowe. Obecnie na wydziale kształcenie odbywa się na trzyletnich studiach prowadzących do uzyskania tytułu licencjata i dwuletnich kończących się uzyskaniem tytułu magistra. Z wykresu 3, ilustrującego strukturę kandydatów ze względu na poziom wybieranych studiów, można odczytać rosnący w ostatnich latach udział kandydatów na studia drugiego stopnia. Tendencję tę kształtuje zaprzestanie przez uczelnię naboru na studia pięcioletnie, a wyraźne zwiększenie się odsetka kandydatów na tym poziomie studiów w ostatnich dwóch latach jest wynikiem ukończenia studiów licencjackich przez pierwsze roczniki, które podjęły naukę w systemie dwustopniowym. Wcześniej na wydziale oferowano studia drugiego stopnia jedynie na wybranych specjalnościach. Wpływ na zwiększenie się liczby kandydatów może mieć również rosnąca liczba wyższych uczelni zawodowych, które nie oferują studiów na poziomie magisterskim. Absolwenci tych uczelni kontynuują więc edukację na uniwersytecie.

Wykres 3. Struktura kandydatów ze względu na poziom studiów (dane w %).

Ustalenie danych, z jakich uczelni najliczniej reprezentowani są absolwenci wśród kandydatów na studia drugiego stopnia napotyka jednak na trudności o charakterze metodologicznym. Informacje dotyczące uczelni, którą ukończył wcześniej kandydat są w bazie danych rekrutacyjnych w dużym stopniu niepełne. W przypadku ponad połowy kandydatów (67,2%) nie ma takiej informacji. Mniejszy odsetek braków danych w tym zakresie (39,0%) dotyczy roczników, które rekrutowały się po roku 2005, a więc po zakończeniu naboru na studia pięcioletnie. Uwzględniając jednak zgromadzone dane dotyczące uczelni, z których rekrutują się chętni do kontynuowania studiów na wydziale pedagogicznym bez względu na okres objęty analizami (9- czy 5-letni) otrzymuje się prawie taką samą strukturę szkół wyższych. Ponad połowę stanowią absolwenci Uniwersytetu Zielonogórskiego (55%). Kolejna, najliczniej reprezentowana uczelnia to Kolegium Karakonoskie w Jeleniej Górze, której absolwenci stanowią 8% kandydatów; 5% udziału mają kandydaci kończący Łużycką Wyższą Szkołę Humanistyczną w Żarach, PWSZ w Sulechowie oraz PWSZ w Gorzowie. Z innych państwowych wyższych szkół zawodowych rekrutuje się 7% kandydatów. Pozostali (10%) to absolwenci różnych uniwersytetów i szkół wyższych.

Dane te pokazują, że najliczniejsza grupa kandydatów na studia drugiego stopnia to byli studenci Uniwersytetu Zielonogórskiego, którzy chcą kontynuować kształcenie na tej samej uczelni. Prowadząc zatem studia dwustopniowe na danym kierunku, uczelnia w dużym stopniu zapewnia sobie

nabór chętnych na drugi poziom studiów⁶.

Należy jednak pamiętać, że jest to statystyka formułowana na podstawie niepełnych danych, które nie pozwalają na wysnucie kategoriycznych wniosków, umożliwiając natomiast częściowe rozpoznanie, na jakich uczelniach ukończyli studia licencjackie kandydaci na studia drugiego stopnia.

Rekrutacja na kierunki prowadzone na wydziale pedagogicznym

W ciągu 40-letniej historii wydziału pedagogicznego (jak i w analizowanym okresie) najbogatszą ofertę stanowiła oferta studiów pedagogicznych. Powołanie w strukturach wydziału Instytutu Socjologii, Katedry Wychowania Fizycznego oraz Katedry Zdrowia Publicznego pozwoliło poszerzyć ofertę kierunków prowadzonych na wydziale o socjologię, wychowanie fizyczne i pielęgniarstwo.

Informacja o tym, jakim powodzeniem wśród kandydatów cieszą się proponowane przez wydział studia jest niezwykle ważna. Monitorowanie liczby kandydatów na poszczególne kierunki i specjalności jest jednym z istotnych elementów działań zmierzających do dostosowania oferty kształcenia wydziału do zmieniających się oczekiwań rynku edukacyjnego na poziomie szkół wyższych.

Wśród kandydatów na studia na wydziale pedagogicznym prawie trzy czwarte (77,4%) stanowili kandydaci na pedagogikę; 16,1% kandydatów to osoby ubiegające się na przyjęcie na socjologię. Kandydaci na wychowanie fizyczne to 4,2% ogółu kandydatów, a na pielęgniarstwo 2,4%.

Rekrutacja na pedagogikę

Analizując dynamikę zmian liczby osób ubiegających się o indeks na studia pedagogiczne trudno wskazać wyraźne tendencje. Można zauważyć, że w ostatnich trzech latach liczba kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W porównaniu jednak do lat wcześniejszych liczba chętnych na studia pedagogiczne zmalała. Liczba

⁶Wyniki diagnozy przeprowadzonej wśród studentów ostatniego roku studiów licencjackich na kierunku pedagogika i socjologia, dotyczącej planów edukacyjnych wskazują, że większość z nich to potencjalni kandydaci na studia drugiego stopnia. Ustalono, że 80% studentów deklarowało chęć dalszej edukacji, a prawie trzy czwarte z nich wskazywało Uniwersytet Zielonogórski jako uczelnię, na której zamierza podjąć studia magisterskie. Zatem ponad połowa respondentów planowała kontynuowanie studiów na „macierzystej” uczelni, 15% nie chciało się dalej kształcić lub wskazywało inne uczelnie. Co trzeci student w momencie prowadzenia badań był niezdecydowany, jaką drogę edukacyjną obrać w przyszłości. Badania przeprowadzone zostały pod kierunkiem dr Elżbiety Kołodziej-skiej w roku 2010/11 na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu i wchodziły w zakres działań monitorujących losy absolwentów.

kandydatów, którzy chcieli podjąć studia licencjackie w pierwszym roku po zawieszeniu naboru na studia pięcioletnie kształtowała się na zbliżonym poziomie do liczby kandydatów na studia magisterskie (wyłączając rekordowy pod względem liczby kandydatów rok rekrutacji 2004/05).

Od momentu, kiedy uczelnię opuścili wyłącznie absolwenci studiów licencjackich, zauważalny jest wzrost liczby chętnych, którzy chcą kontynuować naukę na studiach magisterskich drugiego stopnia. Sytuacja ta dotyczy tylko studiów stacjonarnych, gdyż kształcenie na tym poziomie rozpoczęło się dopiero po akcesie uczelni do procesu bolońskiego. Natomiast na studia niestacjonarne nabór odbywał się co roku, a liczba kandydatów w pierwszej połowie analizowanego okresu oscylowała na poziomie 500 (poza rekrutacją 2004/05). W kolejnych latach nastąpił spadek o około jedną trzecią i liczba chętnych na te studia kształtowała się na poziomie 300. Dane dotyczące liczby kandydatów na pedagogikę i pozostałe kierunki w kolejnych naborach zostały zamieszczone w aneksie w tabeli 2.

Rekrutacja na socjologię

Właściwie poza skokowym wzrostem liczby kandydatów w roku 2004/05 i spowodowanym tymi samymi, co na pedagogice przyczynami wzrostem liczby chętnych na studia dzienne drugiego stopnia, to zainteresowanie socjologią maleje. Z roku na rok obniża się liczba kandydatów na studia pierwszego stopnia, a na studia drugiego stopnia średnio składa dokumenty mniej niż 60 osób.

Rekrutacja na wychowanie fizyczne

Kształcenie na kierunku wychowanie fizyczne odbywa się wyłącznie na poziomie licencjackim. W roku 2003/04 nabór na kierunek został zawieszony i kolejni studenci rozpoczęli studia dopiero w roku 2006/07. Wyniki czterokrotnej rekrutacji nie wydają się wykazywać stałej tendencji. Spadki i wzrosty liczby kandydatów występują naprzemiennie, choć w ostatnim roku liczba kandydatów na studia stacjonarne znacząco się nie zmieniła w porównaniu do poprzedniego naboru.

Rekrutacja na pielęgniarstwo

Pielęgniarstwo jest „najmłodszym” kierunkiem, prowadzonym na wydziale. Pierwsza rekrutacja miała miejsce w roku akademickim 2007/08 i wyróżniała się zdecydowanie większym zainteresowaniem kandydatów studiami stacjonarnymi. Po czterech latach od pierwszego naboru, w ostatniej rekrutacji sytuacja ulegała odwróceniu i liczba chętnych na studia niestacjonarne była ponad dwuipółkrotnie większa niż starających się o przyjęcie na studia stacjonarne. W kolejnych latach malała liczba chętnych do podjęcia studiów

stacjonarnych. Rosła natomiast liczba kandydatów na studia niestacjonarne, których coraz większa popularność wynikać mogła po części z faktu, że od roku 2009/2010 są to dla studenta studia niepłatne, finansowane przez Ministerstwo Zdrowia (tzw. studia pomostowe). Za dwie wcześniejsze edycje studiów niestacjonarnych studenci opłacali czesne.

Rekrutacja na specjalności pedagogiczne

W ciągu analizowanego okresu oferta studiów pedagogicznych kierowana do kandydatów na studia ulegała zmianom. Na wydziale powstawały specjalności, które były odpowiedzią na zapotrzebowanie na absolwentów określonych profesji, natomiast inne specjalności były likwidowane lub łączone. Aby analizy uczynić bardziej przejrzystymi, na potrzeby tego opracowania specjalności na studiach pedagogicznych zostały pogrupowane z uwzględnieniem ich pokrewieństwa⁷. Przed omówieniem wyników należy odnotować, że w latach 2004/05-2007/08 w postępowaniu rekrutacyjnym nie wymagano od kandydatów deklaracji wyboru specjalności. Kształcenie na pierwszym roku studiów było zintegrowane dla wszystkich, a studenci obierali specjalność po pierwszym roku studiów. Zatem w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia w tym okresie nie są dostępne dane dotyczące specjalności.

W ostatnich rekrutacjach najbardziej popularną specjalnością była resocjalizacja (RzPS). W ciągu trzech ostatnich lat liczba kandydatów na ten kierunek sięgała prawie 500. Druga, ciesząca się dużą popularnością specjalność to praca socjalna (PS). W tym czasie chciał ją studiować co piąty kandydat. Na trzecim miejscu w rankingu znajduje się opieka i profilaktyka (OiPNS), na którą zgłosiło się około 300 kandydatów. Niewiele mniej kandydatów zainteresowanych było podjęciem studiów na edukacji wczesnoszkolnej (EWiP). Najmniej podań złożono na animację kultury (AK) i edukację medialną (EMiI).

Ponieważ brak jest danych dotyczących tego, jakie specjalności wybierali studenci rekrutowani w latach 2004/05-2007/08, wnioski dotyczące dy-

⁷AK – Animacja kultury, Animacja kultury i sportu; EMiI – Edukacja medialna i informatyczna; EWiP – Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, Zintegrowana edukacja wczesnoszkolna; OiPNS – Opieka i profilaktyka niedostosowania społecznego, Rewalidacja osób chorych, Opieka i profilaktyka środowiskowa, Pedagogika opiekuńcza, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza; PS – Praca socjalna, Pomoc społeczna, Opieka środowiskowa; RSC – Resocjalizacja z poradnictwem specjalistycznym, Resocjalizacja i profilaktyka osób niedostosowanych społecznie, OiKŻ – Organizacja życia szkoły i praca opiekuńczo-wychowawcza; PP – Poradnictwo, Pedagogika pracy i poradnictwo zawodowe; OG – Pedagogika ogólna; GER – gerontologia.

namiki preferencji kandydatów w tym zakresie należy formułować ostrożnie. Ostatnie nabory pokazują, że maleje zainteresowanie najpopularniejszą specjalnością. Coraz mniej chętnych deklaruje również podjęcie studiów na specjalności opieka i profilaktyka niedostosowania społecznego. Nieznacznie spada zainteresowanie edukacją medialną. Wzrasta natomiast popularność specjalności wczesnoszkolnej (EWiP). Coraz chętniej kandydaci deklarują podjęcie studiów na specjalności praca socjalna (PS) i animacja kultury (AK), jednak liczba zamierzających studiować te specjalności w dwóch ostatnich rekrutacjach utrzymywała się na zbliżonym poziomie.

Poziom spełniania kryteriów rekrutacyjnych

Wraz z wejściem w życie Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, podstawę przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie stanowią wyniki egzaminu maturalnego. W myśl tych uregulowań prawnych większość uczelni zniosła egzamin wstępny, opierając nabór na wynikach maturalnych z wybranych przedmiotów.

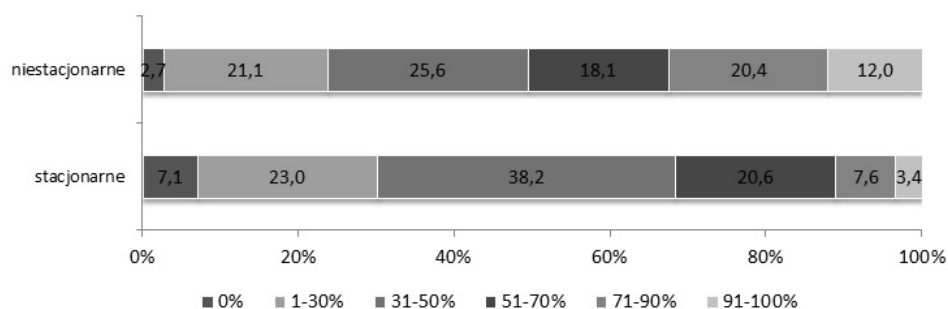
O możliwości ubiegania się o indeks na większości uczelni decyduje obecnie uzyskanie określonej liczby punktów za wybrane przedmioty i wynik ewentualnej rozmowy kwalifikacyjnej. Spełnienie minimalnych wymagań określonych w rekrutacji nie jest na ogół szczególnie trudne. Oczywiście na niektórych kierunkach na prestiżowych uczelniach wciąż jest duża konkurencja, a indeksy otrzymują najlepsi, jednak większość kandydatów na studentów jest w stanie sprostać wymogom stawianym przez uczelnie. Takie warunki stwarzają możliwość ubiegania się o indeks maturzystom, którym wcześniej trudno byłoby zdać egzamin wstępny.

Złagodzenie kryteriów przyjęć to niewątpliwie jeden z czynników upowszechniania się kształcenia na poziomie wyższym. W sytuacji, kiedy na studia trafia prawie 50% maturzystów, nie dziwią głosy o spadku poziomu kształcenia i coraz słabszych studentach. Z tej perspektywy warto przyrzeć się danym, które w pewnym stopniu mogą być ilustracją „jakości” kandydatów na studia na wydziale pedagogicznym. Przyjęto, że wskaźnikiem niosącym informację o poziomie kandydata jest liczba uzyskanych przez niego punktów w trakcie rekrutacji. Przyznawane punkty to suma punktów wynikających z przeliczenia na punkty wybranych ocen na świadectwie maturalnym i dodatkowych punktów możliwych do uzyskania (np. za rozmowę kwalifikacyjną, udział w olimpiadach itp.)

Na przestrzeni analizowanego okresu maksymalny limit punktów ustalany był w różny sposób. Odrębne wymagania stawiano kandydatom na różne kierunki i specjalności, jak i studentom stacjonarnym i niestacjonarnym. Wraz z likwidacją pięcioletnich studiów magisterskich wymagania na

wszystkie specjalności pedagogiczne zostały ujednolicone i są takie same dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. Inne zasady przyjęte niż na studia pedagogiczne obowiązują kandydatów na socjologię, pielęgniarstwo i wychowanie fizyczne. Kandydaci na studia stacjonarne i niestacjonarne na tych kierunkach muszą sprostać tym samym wymaganiom, właściwym dla każdego kierunku. Aby ujednolicić wyniki kandydatów uzyskane w postępowaniu rekrutacyjnym dla każdego z nich wyznaczono, jaki procent maksimum⁸ stanowią punkty, które uzyskał. W ten sposób otrzymano procentowy wskaźnik poziomu spełnienia wymagań rekrutacyjnych. Nie udało się wyznaczyć tego wskaźnika dla 15% kandydatów składających dokumenty w roku 02/03. W ich przypadku o przyjęciu na studia decydowała kolejność składania dokumentów i nie była obliczana punktacja. Te osoby zostały wyłączone z analiz. Wśród wszystkich kandydatów 5% stanowią osoby, które nie uzyskały ani jednego punktu w postępowaniu rekrutacyjnym. Taka sytuacja oznacza, że kandydat nie spełniał żadnego z wymaganych kryteriów lub nie dostarczył dokumentów pozwalających ustalić jego punkty.

Mniej niż 30% punktów uzyskał prawie co piąty kandydat (22%). Wynik prawie co trzeciego kandydata (33%) lokuje się w przedziale 31%-50% punktów. Co piąty kandydat (20%) zdobył 51%-70% punktów. Wynik 13% kandydatów mieści się w przedziale pomiędzy 71% a 90% punktów. Najlepsi kandydaci, którzy uzyskali ponad 90% punktów w postępowaniu rekrutacyjnym stanowią stosunkowo nieliczną grupę (7%). Struktura kandydatów ze względu na uzyskany procent punktów w podziale na kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne została przedstawiona na wykresie 4.

Wykres 4. Struktura kandydatów ze względu na uzyskany procent punktów (dane w %).

Jednak nawet bardzo słaby wynik kandydata nie dyskwalifikował

⁸Jako wartość maksimum przyjęto maksymalną liczbę punktów, które mogły zostać przyznane kandydatowi na dany kierunek lub specjalność.

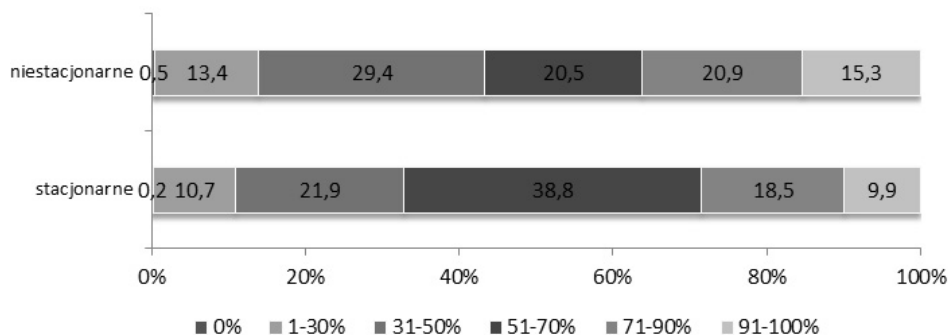
go z procesu rekrutacji. Z danych wynika, że kandydaci z każdej kategorii punktowej podejmowali studia. Z najsłabszej grupy osób indeks otrzymało 13% kandydatów, którzy ubiegali się o przyjęcie na studia stacjonarne i 40% z tych, którzy chcieli podjąć studia niestacjonarne. Jednocześnie wydaje się, że najlepsi kandydaci świadomie wybierają studia na uniwersytecie, gdyż tylko co piąta osoba z tej grupy nie podejmuje studiów. Odsetki kandydatów podejmujących studia dla wszystkich poziomów punktowych z uwzględnieniem studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zestawione zostały w tabeli 1.

Tabela 1

Odsetek kandydatów podejmujących studia

Procent punktów rekrutacyjnych	Procent kandydatów	Procent podejmujących studia	
		stacjonarne	niestacjonarne
0%	5%	7%	2%
15-30%	22%	13%	40%
31-50%	33%	16%	72%
51-70%	20%	50%	75%
71-90%	13%	60%	60%
90-100%	7%	80%	80%

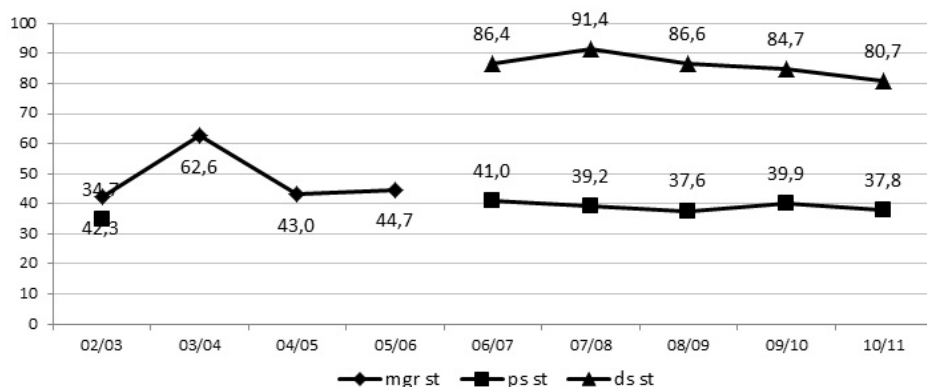
Powyższe zestawienia nie obrazują jednak wyraźnie struktury poziomu punktów uzyskanych w trakcie rekrutacji wśród rozpoczynających studia. Warto je uzupełnić o prezentację danych ilustrujących, jaki procent studentów pierwszych lat rekrutuje się z każdej kategorii punktowej (wykres 5). Studenci studiów stacjonarnych najczęściej (38,7%) uzyskiwali wynik na poziomie 51-70%, z każdej z sąsiednich kategorii rekrutował się prawie co piąty student. Wśród studentów niestacjonarnych dominowali kandydaci (29,4%), którzy uzyskali od 31% do 50% maksimum punktów. Prawie jedna czwarta (28,4%) studentów stacjonarnych osiągnęła wyniki na poziomie dwóch najwyższych kategorii punktowych. Odsetek takich kandydatów na studiach niestacjonarnych wynosi 36,2%.

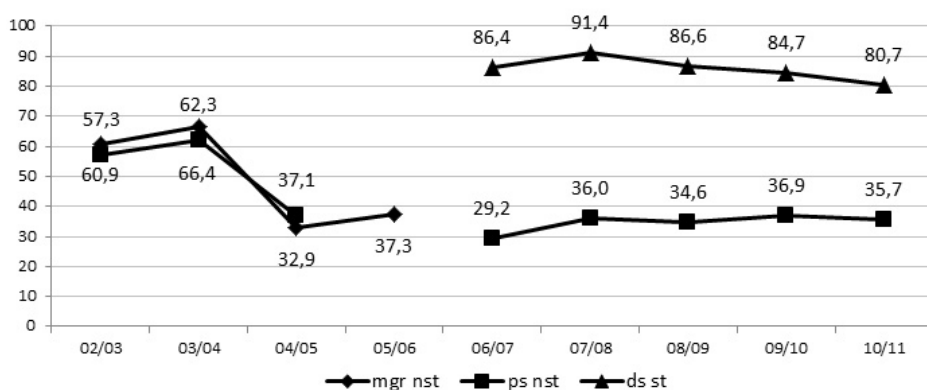
Wykres 5. Struktura kandydatów podejmujących studia ze względu na uzyskany procent punktów rekrutacyjnych (dane w %).

Powyższa charakterystyka ze względu na odwoływanie się wyłącznie do danych brzegowych, dotyczących wszystkich kandydatów nie uwzględnia jednak pewnej specyfiki wymogów rekrutacyjnych. W globalnych analizach wskaźniki osiąganego wyniku punktowego dla kandydatów na studia drugiego stopnia powodują odchylenie średnich wyników w „górze”. Problem jest konsekwencją tego, że rekrutacja na studia drugiego stopnia opiera się przede wszystkim na punktach za ocenę na dyplomie, przez co większość osób składających dokumenty uzyskuje wysoki wynik rekrutacyjny. Nie dzieje się tak w przypadku studiów pierwszego stopnia, gdzie rekrutacja odbywa się na podstawie ocen na świadectwie maturalnym. Z kolei w przypadku pięcioletnich studiów magisterskich w oglądzie danych należy uwzględnić, że w dwóch początkowych naborach wymagania rekrutacyjne stawiane kandydatom na studia stacjonarne były wyższe niż kandydatom na studia niestacjonarne. Zatem, aby uzyskać klarowny obraz poziomu kandydatów konieczne było przeprowadzenie analiz wartości omawianego wskaźnika wśród kandydatów na różne poziomy studiów.

Na wykresach 6 i 7 przedstawiono zmiany średniej wartości współczynnika spełniania wymogów rekrutacyjnych w poszczególnych latach dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Z analiz wykluczono tych studentów, którzy w postępowaniu kwalifikacyjnym uzyskali zero punktów. Nie ma bowiem pewnej informacji, czy w konkretnym przypadku zerowy wynik jest rezultatem niespełnienia żadnego z warunków, czy niedostarczenia dokumentów.

Wykres 6. Średnie wartości wskaźnika wypełniania wymogów rekrutacyjnych (studia stacjonarne).

Wykres 7. Średnie wartości wskaźnika wypełniania wymogów rekrutacyjnych (studia niestacjonarne).

Wyznaczone średnie wskaźnika wypełniania wymogów rekrutacyjnych dla całej populacji, z uwzględnieniem systemu studiów wskazują, że kandydaci na studia stacjonarne uzyskują wyniki na poziomie 45,2%. Ten sam wynik dla kandydatów na studia niestacjonarne jest wyższy o ponad 10 punktów procentowych i wynosi 55,5%. Ze względu na poczynione wcześniej zastrzeżenia wynik ten nie upoważnia jednak do wniosku o wyższym poziomie kandydatów na studia niestacjonarne.

Średnie wyniki rekrutacji, uwzględniające rozbiecie na poziom studiów

w poszczególnych latach (Aneks, tabela 3) pokazują, że to kandydaci na studia stacjonarne w większym stopniu wypełniają kryteria przyjęć. Różnica ta nie jest jednak duża. Od wprowadzenia rekrutacji wyłącznie na studia dwustopniowe wymogi są wypełniane przez kandydatów na studia pierwszego stopnia na poziomie 35-40%, natomiast na studia drugiego stopnia 80-90%.

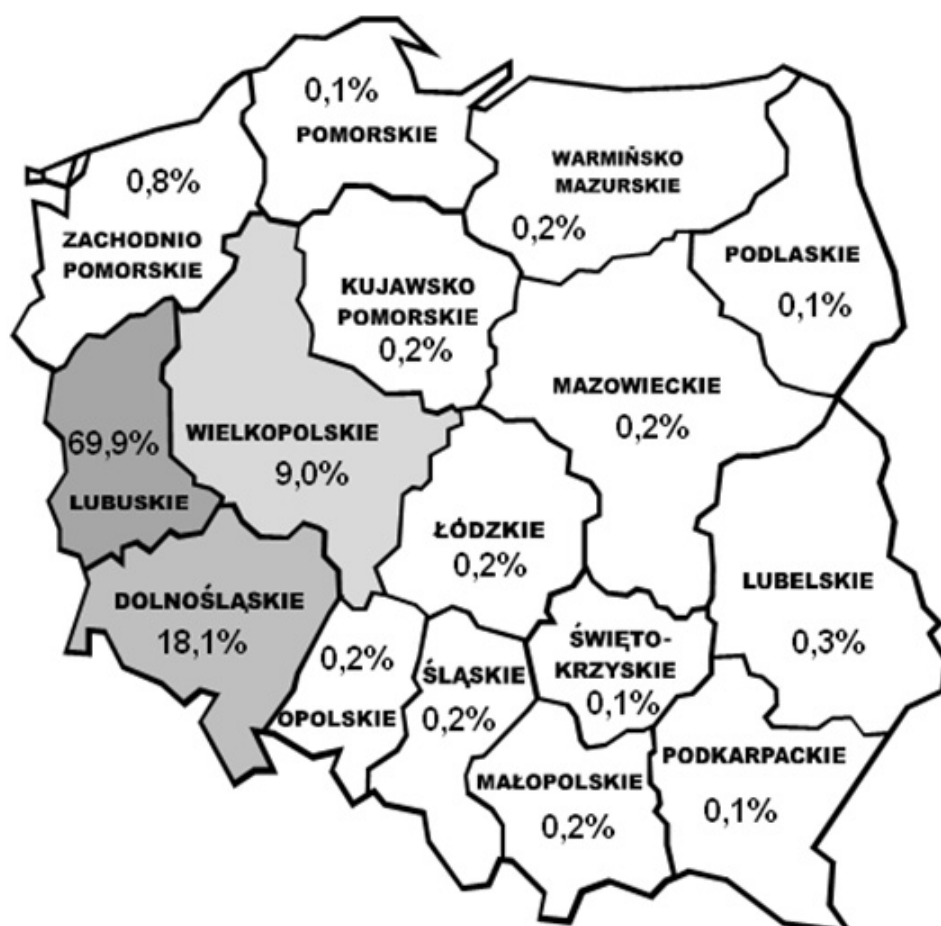
Odbiegające od ogólnego trendu wyniki rekrutacji w roku 2003/04 zdają się być wynikiem stosunkowo uboższego zestawu kryteriów obowiązujących w tej rekrutacji. W tym roku na większości kierunków podstawą rekrutacji były punkty za pisemny egzamin z języka polskiego i wynik rozmowy kwalifikacyjnej. W roku poprzedzającym i w latach następnych uwzględniane były oceny z kilku przedmiotów (w tym obligatoryjnie ocena z języka obcego).

Na przestrzeni ostatnich lat średni wynik wartości wskaźnika dla kandydatów na studia pierwszego stopnia kształtuje się na zbliżonym poziomie, choć trzeba odnotować, iż jest on nieco niższy niż kandydatów na studia pięcioletnie. W przypadku kandydatów na studia drugiego stopnia rysuje się tendencja spadkowa, trudno jednak orzekać, na ile jest to trwały trend. Średni poziom osiągany przez kandydatów na studia pierwszego stopnia oscylujący wokół 40% możliwych do uzyskania punktów nie jest szczególnie optymistycznym prognozą wysokich osiągnięć edukacyjnych przyszłych studentów. Z kolei w przypadku kandydatów na studia drugiego stopnia przyjęty wskaźnik, skonstruowany wyłącznie na podstawie oceny na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia wydaje się stosunkowo słabo prognostyczny w tym zakresie. Warto również w tym miejscu podkreślić, że wysokie wyniki tych właśnie studentów w globalnych analizach powodują odchylenie średnich wyników „górze”.

Miejsce zamieszkania kandydatów

Położenie uczelni na mapie Polski, z dala od innych ośrodków akademickich powoduje, że zaspokaja ona przede wszystkim lokalne potrzeby edukacyjne. Wyniki analiz miejsca zamieszkania kandydatów wpisują się w tezę, że mniejsze ośrodki naukowe są szansą kształcenia na poziomie akademickim przede wszystkim dla młodzieży z najbliższej położonych miejscowości: 70% kandydatów na studia na wydziale pedagogicznym to osoby, których stały adres zameldowania to miasto lub wieś w województwie lubuskim. Prawie co piąty kandydat pochodzi z województwa dolnośląskiego, a co dziesiąty z wielkopolskiego. Mieszkańcy trzeciego ościennego województwa stanowią nieliczną grupę kandydatów. Kandydaci z województwa zachodniopomorskiego to mniej niż 1% wszystkich kandydatów. Mieszkańcy pozostałych

województw rzadko wybierają studia na Uniwersytecie Zielonogórskim. Ich udział w zależności od województwa kształtuje się na poziomie 0,1%-0,3%. Stały adres poza granicami Polski deklarowało 13 kandydatów.

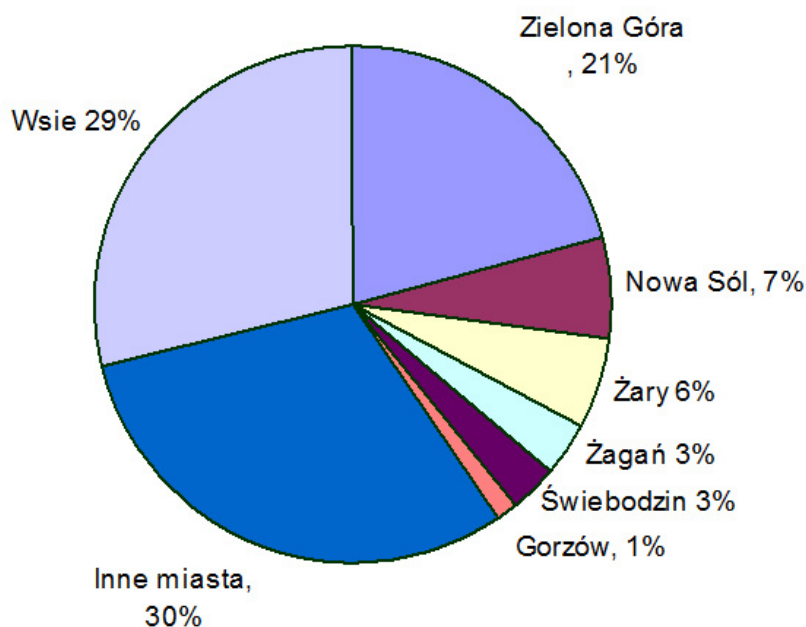
Rysunek 1. Odsetek kandydatów z województw na studia na wydziale PSiNoZ.

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę pochodzenie kandydatów na przestrzeni ostatnich lat można stwierdzić, że oferta wydziału cieszy się coraz większym zainteresowaniem kandydatów z województwa lubuskiego. Ich udział wzrósł z 65,1% na początku lat dziesiątych do 78,3% w ostatniej analizowanej rekrutacji. Jednocześnie w przypadku województw dolnośląskiego i wielkopolskiego mamy do czynienia z odpływem kandydatów. Udział kandydatów z województwa dolnośląskiego, wynoszący 23% na początku badanego okresu

spadł w ostatnim roku do 14%, a prawie o połowę zmalał odsetek kandydatów z województwa wielkopolskiego (z 9% do 5%). Odsetek kandydatów z województwa zachodniopomorskiego nie ulegał zdecydowanym zmianom i co roku oscylował nieco poniżej 1%.

Analizując strukturę miejsca zamieszkania kandydatów z województwa lubuskiego można wskazać na jej stabilność w ciągu ostatnich dziewięciu lat. Wśród kandydatów z województwa lubuskiego co piąty to zielonogórzanin. Kandydaci z drugiego co do wielkości miasta regionu – Gorzowa stanowią jednak tylko 1,2%. Prawie jedna trzecia kandydatów z województwa lubuskiego pochodzi ze wsi⁹. Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie 8.

Wykres 8. Struktura kandydatów ze względu na miejsce zamieszkania w województwie lubuskim.

⁹Przeprowadzone przez Bogdana Idzikowskiego i Eugenię Smolarz (1991) prawie 20 lat temu analizy przemian struktury społeczno-demograficznej kandydatów na studia na Wydziale Pedagogicznym WSP w Zielonej Górze pokazywały, że wśród ubiegających się o przyjęcie na studia 20% stanowiły osoby pochodzące ze wsi. Badaniemi objęto wtedy kandydatów na cztery kierunki, w tym dwa prowadzone na wydziale pedagogicznym: pedagogikę kulturalno-oświatową i nauczanie początkowe; dane pochodziły trzech lat rekrutacji: 1985/86, 1986/87 i 1988/89.

Podsumowanie

Wyniki badań pokazują, że Uniwersytet Zielonogórski, a w szczególności wydział pedagogiczny doświadcza tych samych zjawisk, które obserwowane są na innych uczelniach. Globalne procesy, które dotyczą rynku edukacyjnego mają na wydziale swój wymiar lokalny. Symptomy przemian widoczne są przede wszystkim w zmniejszającej się liczbie kandydatów. Tej tendencji towarzyszy rosnący odsetek przyjęć, a to oznacza przyjmowanie kandydatów, którzy w coraz mniejszym stopniu wypełniają wymagania rekrutacyjne. Przeciętny kandydat na studia częściej składa podanie na studia dzienne, decydując się na podjęcie studiów na specjalności resocjalizacja lub praca socjalna. Najczęściej jest to kandydat pochodzący z miasta w województwie lubuskim.

Pomimo dużej popularności studiów pedagogicznych warto śledzić, jak zmienia się zainteresowanie kandydatów tymi studiami i jak zmieniają się sami kandydaci na te studia. Odpowiedź na pytanie o to, jaki jest i jakim zmianom podlega profil kandydata na studia pedagogiczne wydaje się ważna nie tylko z punktu widzenia działań marketingowych uczelni. Ma swój wymiar społeczny wynikający z faktu, że spora grupa dzisiejszych kandydatów na pedagogów w przyszłości będzie nie tylko wychowawcami i nauczycielami kolejnych pokoleń, ale także pracownikami służb socjalnych i instytucji resocjalizacji, opiekunami osób starszych i niepełnosprawnych, animatorami kultury.

Literatura

- DANE statystyczne o szkolnictwie wyższym..(2011), strona Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, www.nauka.gov.pl/szkolnictwo-wyzsze/dane-statystyczne-o-szkolnictwie-wyzszym (dostęp: 2.10.2011)
- NOTATKA na temat szkół wyższych w Polsce (2011), Notatka informacyjna GUS, strona GUS, www.stat.gov.pl/gus/5840_8864_PLK_HTML.htm (dostęp: 2.10.2011)
- OŚWIATA i wychowanie w roku szkolnym 2009/2010 (2011), Raport GUS, strona GUS, www.stat.gov.pl/gus/5840_3430_plk_html.htm (dostęp: 2.10.2011)
- INFORMACJA o wynikach matur (2011), Centralna Komisja Egzaminacyjnej, strona CKE, www.cke.edu.pl/index.php?option=content&task=view&id=10&Itemid=33 (dostęp: 2.10.2011)

FUREDI F. (2008), Gdzie się podzieli wszyscy intelektualiści?, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa.

IDZIKOWSKI B., SMOLARZ E. (1991), Społeczno-demograficzne cechy kandydatów na studia w zielonogórskiej WSP, [w:] Kandydaci, studenci, absolwenci. Analiza socjologiczna, red. E. Hajduk, E. Narkiewicz-Niedbalec, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Zielona Góra.

Aneks

Tabela 2

Liczba kandydatów na wydział pedagogiczny (według poziomów i trybu studiów)¹⁰

Kierunek	2002/ 03	2003/ 04	2004/ 05	2005/ 06	2006/ 07	2007/ 08	2008/ 09	2009/ 10	2010/ 11	Razem
Pedagogika	2400	3012	4001	2456	2470	2087	1611	1728	1781	21546
mgr st	1228	1809	2395	1385						6817
mgr nst	144	191	454	566						1355
ps st					1316	1214	874	849	849	5102
ps nst	431	467	286		543	498	423	347	294	3289
ds st					7	42	52	220	246	567
ds nst	597	545	866	505	604	333	262	312	392	4416
Socjologia	325	290	818	675	652	596	457	421	242	4476
mgr st	117	93	598	481						1289
mgr nst	208	197	220	194						819
ps st					495	440	332	249	141	1657
ps nst					121	107	103	58	31	420
ds st					9	7	14	59	35	124
ds nst					27	42	8	55	35	167
Wych. fizyczne	293					279	168	228	205	1173
ps st	183					194	119	153	150	799
ps nst	110					85	49	75	55	374
Pielęgniarstwo						122	150	141	245	658
ps st						106	85	78	66	335
ps nst						16	65	63	179	323

¹⁰ Oznaczenia poziomów studiów w tabelach: mgr st – pięcioletnie studia magisterskie stacjonarne; mgr nst – pięcioletnie studia magisterskie niestacjonarne; ps st – trzyletnie studia pierwszego stopnia (licencjackie) stacjonarne; ps nst – trzyletnie studia pierwszego stopnia (licencjackie) niestacjonarne; ds st – dwuletnie studia drugiego stopnia (magisterskie) stacjonarne; ds nst – dwuletnie studia drugiego stopnia (magisterskie) niestacjonarne.

Tabela 3

Liczba kandydatów na wydział pedagogiczny (według kierunków i specjalności)

Kierunek/ Specjalność	2002/ 03	2003/ 04	2004/ 05	2005/ 06	2006/ 07	2007/ 08	2008/ 09	2009/ 10	2010/ 11	Razem
PED/AK	135	223					130	180	175	843
PED/EMiI	213	286					144	118	108	869
PED/EWiP	324	187					172	230	270	1183
PED/GER	41	19								60
PED/OG	42	639								681
PED/OiPNS	372	200					363	293	312	1540
PED/OZS	157									157
PED/POR	395	494								889
PED/PS	469	589					283	416	441	2198
PED/RSC	252	375					519	491	475	2112
PED			4001	2456	2470	2087				11014
PIEL						122	150	141	245	658
SOC	325	290	818	675	652	596	457	421	242	4476
WF	293					279	168	228	205	1173
Razem	3018	3302	4819	3131	3122	3084	2386	2518	2473	27853

Tabela 4

Średnie wartości wskaźnika wypełnienia wymogów rekrutacyjnych

Poziom studiów	2002/ 03	2003/ 04	2004/ 05	2005/ 06	2006/ 07	2007/ 08	2008/ 09	2009/ 10	2010/ 11
Mgr st	42,3	62,6	43,0	44,7					
Mgr nst	60,9	66,4	32,9	37,3					
Ps st	34,7				41,0	39,2	37,6	39,9	37,8
Ps nst	57,3	62,3	37,1		29,2	36,0	34,6	36,9	35,7
Ds st					86,4	91,4	86,6	84,7	80,7
Ds nst	48,0	79,6	69,5	73,8	87,5	87,9	86,7	78,8	80,3

Edyta Mianowska

**UNIVERSITY OF ZIELONA GÓRA ON THE EDUCATION MARKET.
THE ANALYSIS OF EDUCATION FACULTY RECRUITMENT IN THE
YEARS 2002/2003 – 2010/2011**

Abstract

The article presents the analysis of dynamics of the number of candidates to the Education Faculty at the University of Zielona Góra in the years 2002/2003 – 2010/2011. The objective of the research was to trace the changes taking place in this field in the light of the transformations of higher education in Poland. Moreover, the author sought to characterize the selected features of candidates over the analyzed period. Thus the cognitive aim was to identify possible trends appearing in the outlined areas and to create a profile of a candidate.

The results have shown that the University of Zielona Góra, and in particular the Faculty of Education, is experiencing the same phenomena as the ones which are being observed at other universities. Globalization processes concerning the education market have their local dimension on the Faculty. The symptoms of transformations are primarily visible in the decreasing number of candidates. This tendency is accompanied by an increasing proportion of admissions, which means accepting candidates who are increasingly less likely to meet the recruitment requirements. An average university candidate applied for one of two subject areas: resocialization, full-time or social work, full-time. It was most often a candidate who came from a town in Lubuskie voivodship.